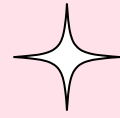
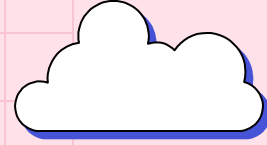

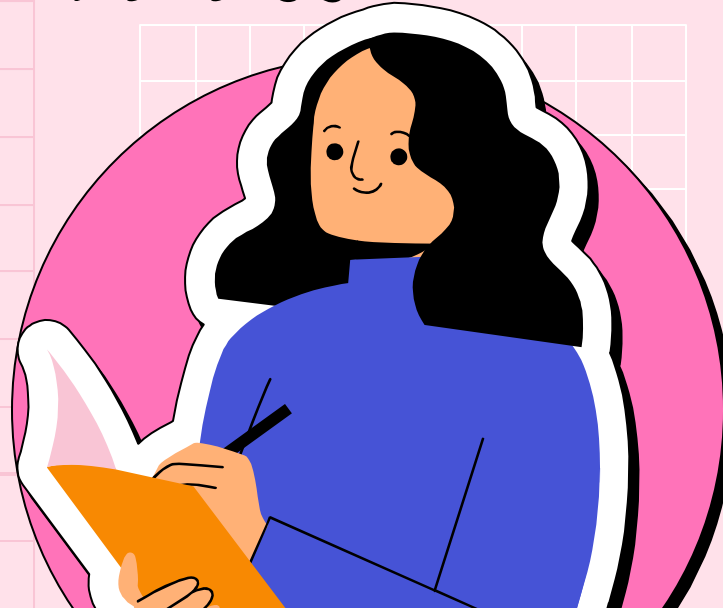
การอ่าน

วรรณคดีและวรรณกรรม

รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน (ท ๓๒๑๐๒)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

๑.

ทำไม
ไอ้
เฮ้ย

คำประพันธ์นี้อยู่ในวรรณคดีเรื่องใด

ในเพลงปี่ว่าสามพีพราหมณ์เฮ้ย
ยังไม่เคยชมชิตพิสมัย
ถึงร้อยรสบุปผาสุมาลัย
จะชื่นใจเหมือนสตรีไม่มีเลย

ก. อิเหนา

ข. พระอภัยมณี

๒.

โทษ
อะไร
ให้

คำประพันธ์นี้อยู่ในวรรณคดีเรื่องใด

จะบริบูรณ์พูนสวัสดิ์แล้วเจ้าพี่
แต่ลูกของเรานี้จะขายหน้า
หัวล้านแต่กำเนิดเกิดมา
จะมั่งมีเงินตรากว่าห้าเกวียน

ก. ขุนช้างขุนแผน

ข. ไกรทอง

๓.

ทศ
อัย
ไฮ

คำประพันธ์นี้อยู่ในวรรณคดีเรื่องใด

นางเห็นรูปสุวรรณอยู่ชั้นใน
รูปเงาะสวมไว้ให้คนหลง
ใครใครไม่เห็นรูปทรง
พระเป็นทองทั้งองค์อร่ามตา

ก. เงาะป่า

ข. ลังขี้ทอง

๔.

ท่องจำ
ไฮโซไฮ

คำประพันธ์นี้อยู่ในวรรณคดีเรื่องใด

จรกาเดินทางพลาางคะนึ่ง
ถวิลถึงบุษบามารศรี
แสนวิโยคโศกศัลย์พันทวี
โคกี้ครวญคร่ำรำพัน

ก. อิเหนา

ข. ลิลิตพระลอ

๕.

โทษ
อะไร
ให้

คำประพันธ์นี้อยู่ในวรรณคดีเรื่องใด

๑ บัดนั้น

วาอุบุตรรุดมิไกรใจหาญ

รับรุกบุกบันประจัญบาน

แผ่นทะยานโถมตีบด้วยบาทา

ก. โคบุตร

ข. รามเกียรติ์

๖.

โทษ
อะไร
ให้

คำประพันธ์นี้อยู่ในวรรณคดีเรื่องใด

มันจะเหมือนผ้าเก่าของเจ้าฤ
สุดซื้อแล้วเจ้าเอ๋ยอย่าเข้ยหายาม
แต่ออกซื้อชาลวันก็ครั้นคร้าม
สุดคิดจะติดตามให้ต้องใจ

ก. ไกรทอง

ข. อุทัยเทวี

๗.

ทำไม
ไอ้ไร

คำประพันธ์นี้อยู่ในวรรณคดีเรื่องใด

แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์
มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด
ก็ไม่คดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน

ก. พระอภัยมณี

ข. สังข์ทอง

๓.

ไทย
อะไรร
ไฮ

คำประพันธ์นี้อยู่ในวรรณคดีเรื่องใด

อุ้มเอาทารกยกจากท้อง
กุมารทองมาเถิดไปกับพ่อ
หยิบเอาย่ำมใหญ่ใส่สวมคอ
เอาผ้าห่อลูกชายสะพายไป

ก. ขุนช้างขุนแผน

ข. พระอภัยมณี

๙.

ท่องจำ
อะไร
ให้

คำประพันธ์นี้อยู่ในวรรณคดีเรื่องใด

ช่างนิมิตฤทธิแรงแข่งขัน เผือกส่องผิวพรรณ
สีสังข์สะอาดโอฬาร
สามสิบสามเคียรโสภา เคียรหนึ่งเจ็ดงา
ดั่งเพชรรัตน์รุจี

ก. ลิลิตตะเลงพ่าย

ข. บทพากย์รามเกียรติ์

๑๐.

ทำไม
อะไรร
เฮ้ย

คำประพันธ์นี้อยู่ในวรรณคดีเรื่องใด

เสียงลือเสียงเล่าอ้าง อันใด พี่เอย
เสียงย่อมยอศใคร ท้าวหล้า
สองเขือพี่หลับไหล ลิมตั้น ฤพี
สองพี่คิดเองอ้า อย่าได้ถามเผื่อฯ

ก. ลิลิตพระลอ

ข. จินตามณี

การอ่านวรรณคดี

๐๑

ความสำคัญของ
วรรณคดี

๐๒

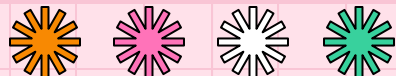
จุดประสงค์ในการ
อ่านวรรณคดี

๐๓

การวิพากษ์
วรรณคดี

๐๔

การพิจารณาคุณค่า
บทประพันธ์

การประเมินคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรม

การอ่านวรรณคดี เพื่อให้ได้รับความรู้และความ
เพลิดเพลินต้องอ่านอย่างพิจารณาไตร่ตรองดั่งเงา เพื่อให้ได้
เข้าใจเรื่องราวและได้อรุณรสของบทประพันธ์เพื่อให้
สามารถวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีอย่างมีคุณค่าได้

ทำไมถึงต้องประเมินคุณค่าวรรณคดี

กว่าจะได้ขึ้นชื่อว่าเป็นวรรณคดี ต้องเป็นหนังสือที่ได้รับการยกย่องว่า **แต่งดี มีคุณค่า** และเป็นที่ยอมรับยาวนาน
ดังนั้น เราจึงควรที่จะประเมินคุณค่าวรรณคดีให้เพื่อ **ให้เข้าใจการสื่อสารภาษาที่สละสลวยงดงาม คุณค่าทางสังคม ทั้งคำสอนและวัฒนธรรมไทยที่แฝงมาในบทกวี**

ในสมัยรัชกาลที่ ๖ ได้มีการจัดตั้ง **"วรรณคดีสโมสร"** ขึ้นเพื่อคัดเลือกวรรณคดีที่เป็น **วรรณคดีชั้นเลิศ** เช่น

ขุนช้างขุนแผน

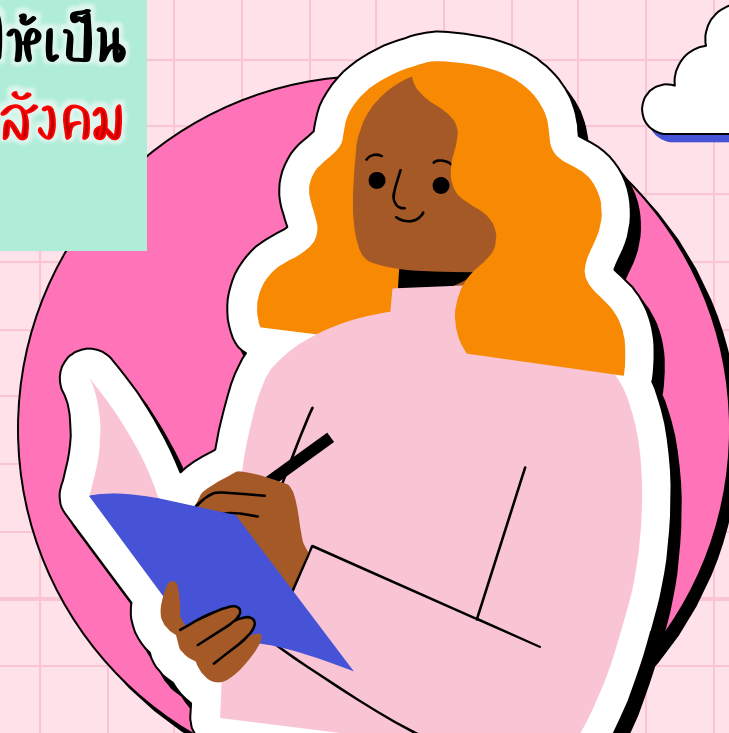
สามก๊ก

ลิลิตพระลอ

อิเหนา

มัทนะพารา

ห้วงใจนักรบ

๐๑

ความสำคัญของวรรณคดี

วรรณคดีเป็นมรดกที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษ ที่สะท้อนสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสมัยนั้น ๆ ผู้แต่งมักสอดแทรกแนวคิด คติสอนใจ และปรัชญาชีวิตไว้ให้บทประพันธ์

ดังนั้น วรรณคดีจึงมีคุณค่าทั้งในด้านประวัติศาสตร์ สังคม อารมณ์ และคติสอนใจ รวมทั้งมีคุณค่าในด้านวรรณศิลป์ด้วย

การอ่านวรรณคดีจึงเป็นการส่งเสริมให้ผู้อ่านมีอารมณ์สุนทรีะและเข้าใจความจริงของโลกมากยิ่งขึ้น วรรณคดีเป็นกระจกเงาสะท้อนภาพสังคมและวัฒนธรรม

๐๒

จุดประสงค์ในการอ่านวรรณคดี

๑) อ่านเพื่อให้เกิดความรู้ เพิ่มพูนประสบการณ์

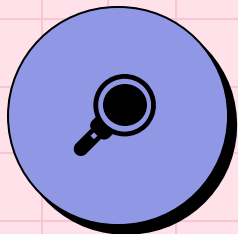
๒) อ่านเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน

๓) อ่านเพื่อให้เกิดข้อคิด

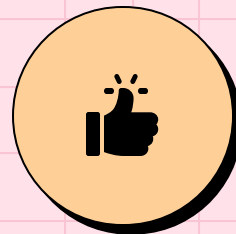
๐๓

การวิจัยวรรณคดี

ความหมาย

การวิจัยวรรณคดี

หลักการวิจัย

วรรณคดี

๐๓

การวิพากษ์วรรณคดี

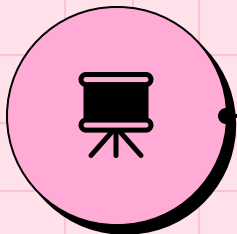
พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ให้ความหมายของคำว่า วรรณคดี หมายถึง วรรณกรรมที่ได้รับยกย่องว่าแต่งดีมีคุณค่าเชิงวรรณศิลป์ถึงขนาด ทั้งนี้ หนังสือที่จัดเป็นวรรณคดี ได้แก่ กวีนิพนธ์ ละครไทย นิทาน ละครพูด และความอธิบาย

คำว่า วิพากษ์ หมายถึง ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของวรรณกรรม ความนิยม (ความซาบซึ้ง

การวิพากษ์วรรณคดี หมายถึง การพิจารณาว่าหนังสือนั้น ๆ แต่งดีอย่างไร ๑ ชัดด้วยคำ ไพเราะ ลึกซึ้งกินใจ หรือมีความงามอย่างไร มีคุณค่า ๑ ให้ความรู้ ข้อคิด คติสอนใจ หรือ ๑ ชี้ให้เห็นสภาพชีวิต ความคิด ความเชื่อของคนในสังคมอย่างไร

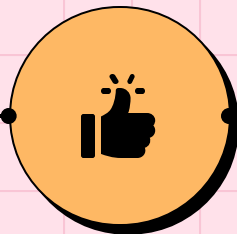
หลักการวิจักระวรรคดี

อ่านอย่างมีวิจารณณา

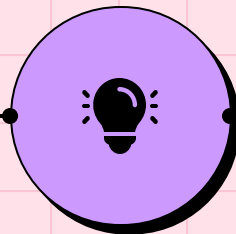
อ่านโดยใช้การวิเคราะห์
ตั้งแต่ชื่อเรื่อง ผู้แต่ง คำนำ
คำนิยม สารบัญ ไปจนถึง
เนื้อหาและบรรณานุกรม

ลำดับเหตุการณ์

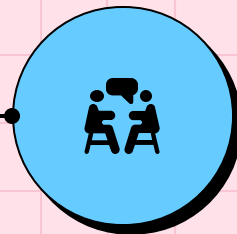
จัดลำดับถึงความสำคัญ
ของเรื่องว่า ใคร
ทำอะไร ที่ไหน
ผลเป็นอย่างไร

รับรู้อารมณ์

รับรู้อารมณ์ความรู้สึก
ของผู้แต่งที่สอดแทรก
ลงไปในทุกประพันธ์
นั้น ๆ

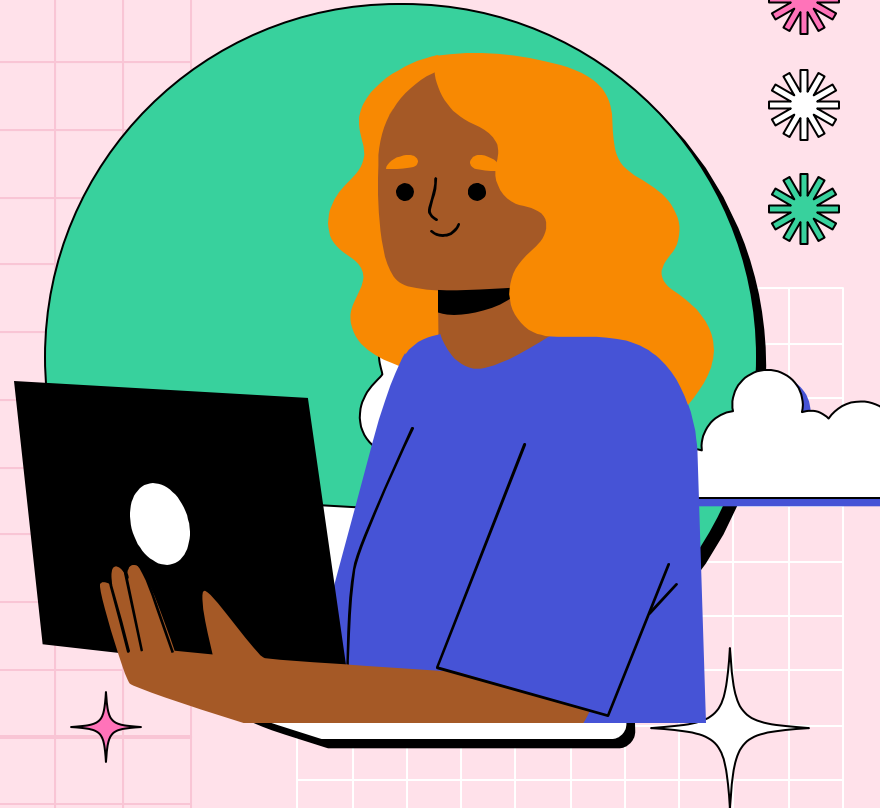
ค้นหาความหมาย

- ความหมายตาม
ตัวอักษร
- ความหมายแฝง
ข้อคิด

การพิจารณา คุณค่าบทประพันธ์

แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

คุณค่าด้านเนื้อหา

คุณค่าด้าน
วรรณศิลป์

คุณค่าบทประพันธ์

คุณค่าด้านสังคม

คุณค่าด้านเนื้อหา

๑) รูปแบบ พิจารณาว่างานประพันธ์นั้นใช้คำประพันธ์ชนิดใด

๒) องค์ประกอบของเรื่อง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

๒.๑) สาระ พิจารณาว่าสาระที่ผู้แต่งต้องการสื่อมายังผู้อ่านเป็นเรื่องอะไร

๒.๒) โครงเรื่อง พิจารณาว่าผู้แต่งมีวิธีการวางโครงเรื่องดีหรือไม่

๒.๓) ตัวละคร พิจารณาว่าตัวละครในเรื่องมีลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ

บทบาทอย่างไร

๒.๔) ฉากและบรรยากาศ พิจารณาว่าผู้แต่งพรรณนาหรือบรรยายฉากบรรยากาศได้เหมาะสม ถูกต้องหรือไม่

๒.๕) กลวิธีการแต่ง พิจารณาวิธีการในการเลือกใช้คำและการนำเสนอ

คุณค่าด้านวรรณศิลป์

๑) การสรรคำ คือ การเลือกใช้คำให้สื่อถึงความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึก และอารมณ์ได้อย่างงดงาม

๑.๑) การเลือกใช้คำให้เหมาะสมกับประเภทของคำประพันธ์

๑.๒) การเลือกใช้คำโดยคำนึงถึงเสียง เกิดจากการที่ผู้แต่งเลือกใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ คำที่เลียนเสียงวรรณยุกต์ การเล่นคำเสียงหนักเบา การสละกคำ การใช้คำพ้องเสียงและคำซ้ำ การใช้ลีลาจังหวะของคำซึ่งทำให้เกิดความไพเราะได้

คุณค่าด้านวรรณศิลป์ (ต่อ)

๒. การใช้โวหารภาพพจน์

(๑) การเปรียบเทียบของของสิ่งที่มีลักษณะคล้ายกัน เรียกว่า อุปมา

(๒) การเปรียบเทียบโดยโยงความคิดหนึ่งไปสู่ความคิดอีกอย่างหนึ่ง เรียกว่า อุปลักษณะ

(๓) การสมมติสิ่งต่าง ๆ ให้มีอากัปกริยาอาการเหมือนมนุษย์ เรียกว่า บุคคลวิ์ตารือ
บุคลาธิษฐาน

(๔) การเปรียบเทียบโดยการกล่าวเกินจริง เรียกว่า อติพจน์

(๕) การใช้คำที่มีความหมายขัดแย้งกัน แต่เมื่อพิจารณาแล้วมีความเป็นไปได้เรียกว่า
ปฏิพจน์

คุณค่าด้านวรรณศิลป์ (ต่อ)

๒. การใช้โวหารภาพพจน์

(๖) การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ เรียกว่า ลักษณพจน์

(๗) การใช้คำที่บ่งบอกลักษณะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งแทนสิ่งนั้นทั้งหมด เรียกว่า นามนัย

(๘) การใช้สิ่งใดสิ่งหนึ่งแทนอีกสิ่งหนึ่ง โดยที่ทั้งสองสิ่งนี้มีคุณสมบัติร่วมกัน เรียกว่า สัญลักษณ์

(๙) การเปรียบเทียบโดยใช้เรื่องราวหรือนิทานมาประกอบ เรียกว่า อุปมาอุปไมย

คุณค่าด้านสังคม

การพิจารณาคุณค่าด้านสังคม ผู้อ่านจะต้องพิจารณาจากแนวคิด การให้คติเตือนใจ การแสดงใจให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ผู้แต่งได้แทรกไว้ในบทประพันธ์ เช่น

๑๑๑๑ โลกถ้วน

อนิจจัง

คนแต่บาปบุญยัง

เที่ยงแท้

คือเวาติดตัวตรึง

ตรึงแน่น

ตามแต่บุญบาปแล้ว

ก่อเกื้อรักษา

(ลีลิตพระลอ : ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง)

ผู้แต่งแสดงแนวคิดเรื่อง**บาปบุญ**ว่าติดตามตัวเราเหมือนเวาตามตัว ๑ครทำกรรมไว้เช่น๑ด ย่อมได้รับ

ผลกรรมนั้น

คุณค่าด้านสังคม (ต่อ)

ทองประศรีดีใจได้ถูกษยาม
แกทำหน้ายาจีนต้มต้มนามู

ได้สิบสามปีแล้วหลานแก้วดู
จะโหนงจุกสุดดิบขึ้นสิบคำ

(บทเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม : สุนทรภู่)

ผู้แต่งเสนาะให้เห็นถึง **วิถีชีวิต** ของผู้คนสมัยก่อนที่เมื่อพ้นวัยเด็กเข้าสู่วัยรุ่นจะต้อง **โหนงจุก** เพราะเป็น **ความเชื่อว่าจะช่วยป้องกันโรคภัยไข้เจ็บได้ จนเกิดเป็นประเพณีโหนงจุกขึ้น**

การวิจัยวรรณคดี

ทำให้อ่านมองเห็นคุณค่าที่ผู้แต่งตั้งใจ
สอดแทรกเอาไว้ให้เห็น **ความงาม** และ **ความไพเราะ**
ของวรรณคดี ทำให้อ่านงานประพันธ์นั้นอย่าง
เพลิดเพลิน **เกิดความซาบซึ้ง** ตระหนักใน **คุณค่า** ของ
งานประพันธ์ และเกิดความภูมิใจในฐานะที่เป็น **มรดก**
ของชาติ ซึ่งควรค่าแก่การ **อนุรักษ์** และ **สืบทอดต่อไป**

งาน

การประเมินคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรม (๕ คะแนน)

คำชี้แจง : ให้ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้และเขียนวิเคราะห์คุณค่าลงในแบบที่กำหนด

๑. ชื่อเรื่อง
๒. ชื่อผู้แต่ง
๓. จุดมุ่งหมายของการแต่ง
๔. ลักษณะคำประพันธ์
๕. แนวคิด
๖. เนื้อหาโดยสรุป
๗. การใช้สำนวนภาษา
๘. คุณค่าด้านต่าง ๆ
๙. บทที่ประทับใจ เพราะเหตุใด
๑๐. ข้อคิดและการนำไปใช้

วารีดุริยางค์

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

จงหยุดชมชื่นใจในใจเกิด
สมมติจากหัวใจไปทุกตอน
สงสารใจ ใจเจ้าเฮ้ยไม่เคยนิ่ง
เหมือนถูกกายกำบังกักขังใจ
กลางคืนคอยเป็นควีนอันฮัดไว้
ร่างกายถูกผูกพันสรรพางค์
เมื่อใจทุกซกกายก็ต้องทนครองทุกซ
วนเวียนหว่างทุกซสุขทุกวันวาร
ทุกวิถีที่ใจได้เที่ยวท่อง
ที่โคจรของใจไม่เคยจน
ใจจึงหมายจึงเหมื่อยจึงเหมื่อยล้า
เกิดแล้วก่อสร้างแล้วเร็นเย็นแล้วร้อน
รู้และเห็นเป็นไปตามใจอยาก
หยุดเสียที่หยุดเสียเกิดเปิดประตู
ชอกายเจ้าจงเป็นเช่นต้นไม้
เพื่อแผ่ร่มและเป็นหลักให้พักพิง
และใจเจ้าจักเป็นเช่นสายน้ำ
เพื่อเลี้ยงชีพขโลมไล่ให้เบิกบาน
อิสระเสรีที่จะไหล
ชมดอกไม้สายลมพรมรำเพย

ทุกสิ่งเกิดก่อไว้ในใจก่อน
ใจจึงชอนทุกสิ่งจริงลวงไว้
วนและวิ่งคืนและวันหวั่นและไหว
ใจจึงได้ตื่นรมทุกหนทาง
ครั้นกลางวันก็เป็นไฟไปทุกอย่าง
เป็นสื่อกลางแก่ใจรับใช้การ
ครั้นใจสุขกายก็สุขสนุกสนาน
แล้วสะสมสันตการการเป็นคน
ล้วนขึ้นสองอยู่ระหว่างกลางปลายคืน
ไม่เคยพันไม่เคยพรากจากวงจร
อุ่นผวาอ่อนไหวถูกไล่ด้้อน
ไม่พักผ่อนเพียงสักคราวเฝ้าแปบพู่
จึงเหมือนฉากขวากขวางกำบังอยู่
เพื่อได้รู้และได้เห็นตามเป็นจริง
ยืนอยู่ได้โดยภพสงบนิ่ง
แต่งดอกพริ้งผลัดฤดูอยู่ชั่วกาล
ไสเย็นฉ่ำชื่นแล้วไหลแผ้วผ่าน
เพียงพองพานผิวแผ้วแล้วผ่านเลย
ด้วยเพลงไพเราะล้ำรำฉุย
และชื่นเชยกับชีวิตทุกทิศทาง

ฉบับเตรียม

ภาษาไทยครุฑ

